

OTSUSED

EUROOPA PARLAMENDI JA NÕUKOGU OTSUS nr 778/2013/EL,

12. august 2013,

täiendava makromajandusliku finantsabi andmise kohta Gruusiale

EUROOPA PARLAMENT JA EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut, eriti selle artikli 212 lõiget 2,

võttes arvesse Euroopa Komisjoni ettepanekut,

olles edastanud seadusandliku akti eelnõu liikmesriikide parlamentidele,

toimides seadusandliku tavamenetluse kohaselt ja vastavalt lepituskomitees 26. juunil 2013 heakskiidetud ühistekstile,⁽¹⁾

ning arvestades järgmist:

(1) Gruusia ja Euroopa Liidu vaheliste suhete aluseks on Euroopa naabruspoliitika. 2006. aastal leppisid ühendus ja Gruusia kokku Euroopa naabruspoliitika tegevuskavas, milles on seatud ELi ja Gruusia vaheliste suhete arengu keskpika perioodi eesmärgid. 2010. aastal alustasid liit ja Gruusia läbirääkimisi, et sõlmida assotsieerimisleping, mis asendaks praeguse ELi ja Gruusia vahelise partnerlus- ja koostöölepingu⁽²⁾. ELi ja Gruusia vahelisi suhteid tugevdab veelgi hiljuti algatatud idapartnerluse projekt.

(2) 1. septembril 2008 toimunud Euroopa Ülemkogu erakorralisel kohtumisel kinnitati liidu valmisolekut tihendada Gruusia ja Vene Föderatsiooni vahel 2008. aasta augustis toimunud relvakonflikti järel ELi ja Gruusia suhteid.

(3) Gruusia majandust on alates 2008. aasta kolmandast kvartalist mõjutanud rahvusvaheline finantskriis, mille tagajärjeks on SKP vähenemine, eelarvetulu kahanemine ja suurem vajadus välisrahastuse järele.

⁽¹⁾ Euroopa Parlamendi 10. mai 2011. aasta seisukoht (ELT C 377 E, 7.12.2012, lk 211) ja nõukogu 10. mai 2012. aasta esimese lugemise seisukoht (ELT C 291 E, 27.9.2012, lk 1). Euroopa Parlamendi 11. detsembri 2012. aasta seisukoht (*Euroopa Liidu Teatajas* seni avaldamata). Euroopa Parlamendi 4. juuli 2013. aasta seadusandlik resolutsioon (*Euroopa Liidu Teatajas* seni avaldamata) ja nõukogu 9. juuli 2013. aasta otsus.

⁽²⁾ Euroopa ühenduste ja nende liikmesriikide ning Gruusia vaheline partnerlus- ja koostööleping (EÜT L 205, 4.8.1999, lk 3); eestikeelne eriväljaanne: peatükk 11, köide 55, lk 3.

(4) 2008. aasta 22. oktoobril toimunud rahvusvahelisel rahastajate konverentsil lubas rahvusvaheline üldsus toetada Gruusia majanduse elavdamist vastavalt ÜRO ja Maailmapanga ühise abivajaduste hindamise tulemustele.

(5) Liit andis teada, et annab Gruusiale finantsabi kuni 500 miljonit eurot.

(6) Gruusia majanduse kohandamine ja elavdamine toimub Rahvusvahelise Valuutafondi (IMF) finantsabi toel. 2008. aasta septembris sõlmisid Gruusia ametiasutused IMFiga 750 miljoni USA dollari suuruse tugilaenu lepingu, et aidata Gruusia majandusel finantskriisi tingimustes kohaneda.

(7) Gruusia majanduse süveneva surutise ja IMFi programmi aluseks olevate majandusprognoside vajaliku läbivaatamise tagajärjel ning Gruusia kasvanud välisrahastamisvajaduse tõttu jõudsid Gruusia ja IMF kokkuleppele tugilaenu suurendamises 424 miljoni USA dollari võrra, mille IMFi juhatus 2009. aasta augustis heaks kiitis.

(8) Liit eraldas aastatel 2010–2012 Gruusiale Euroopa naabrus- ja partnerlusinstrumendi raames eelarvetoetusi keskmiselt 24 miljonit eurot aastas.

(9) Gruusia on palunud liidult oma halveneva majandusolukorra ja -väljavaate tõttu makromajanduslikku finantsabi.

(10) Et Gruusia maksebilansis on endiselt olemas vajadus lisarahastamise järele, tuleb makromajanduslikku finantsabi pidada praeguses eriolukorras asjakohaseks vastuseks Gruusia taotlusele, et koostöös IMFi käimasoleva programmiga toetada majanduse stabiliseerumist.

(11) Liidu makromajanduslik finantsabi Gruusiale („liidu makromajanduslik finantsabi“) ei peaks mitte üksnes täiendama IMFi ja Maailmapanga programme ja vahendeid, vaid tagama ka liidu osaluse lisandväärtuse.

(12) Komisjon peaks tagama, et liidu makromajanduslik finantsabi oleks õiguslikult ja olemuslikult kooskõlas liidu välistegevuse eri valdkondade ja muu asjaomase poliitikaga.

- (13) Liidu makromajandusliku finantsabi konkreetsete eesmärkidega tuleks suurendada tõhusust, läbipaistvust ja aruandekohustust. Kõnealuste eesmärkide üle peaks komisjon korrapäraselt järelevalvet tegema.
- (14) Liidu makromajandusliku finantsabi andmise aluseks olevad tingimused peaksid kajastama liidu Gruusia-poliitika peamisi põhimõtteid ja eesmärke.
- (15) Et tagada liidu makromajandusliku finantsabi puhul liidu finantsshuvide tõhus kaitse, on Gruusial vaja vastu võtta asjakohased meetmed kõnealuse finantsabi puhul pettuste, korruptsiooni ja muude rikkumiste ärahoidmiseks ja tõkestamiseks. Samuti peaks abi kasutamist asjakohaselt kontrollima komisjon ja auditeerima kontrollikoda.
- (16) Liidu makromajandusliku finantsabi andmisega ei piirata eelarvepädevate institutsioonide volitusi.
- (17) Liidu makromajandusliku finantsabi andmist peaks korraldama komisjon. Tagamaks, et Euroopa Parlament ning majandus- ja rahanduskomitee saaksid jälgida käesoleva otsuse rakendamist, peaks komisjon neid korrapäraselt teavitama liidu makromajandusliku finantsabiga seotud arengutest ja esitama neile asjakohaseid dokumente.
- (18) Et tagada käesoleva otsuse rakendamiseks ühetaolised tingimused, tuleks rakendamisevolitused anda komisjonile. Komisjon peaks neid volitusi rakendama vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu 16. veebruari 2011. aasta määrusele (EL) nr 182/2011, millega kehtestatakse eeskirjad ja üldpõhimõtted, mis käsitlevad liikmesriikide läbi viidava kontrolli mehhanisme, mida kohaldatakse komisjoni rakendamisevolituste teostamise suhtes ⁽¹⁾.
- (19) Selles kontekstis tuletatakse meelde, et nimetatud määruse kohaselt peaks üldreeglina kohaldama nõuandemenetlust kõikidel juhtudel, välja arvatud nendel, mis on selles määruses sätestatud. Võttes arvesse 90 miljoni euro lävendit ületavate tehingute võimalikku olulist mõju, on asjakohane, et nende tehingute puhul kasutatakse kontrollimenetlust. Võttes arvesse Gruusiale antava liidu makromajandusliku finantsabi summat, tuleks vastastikuse mõistmise memorandumi vastuvõtmisele või abi vähendamisele, peatamisele või tühistamisele kohaldada nõuandemenetlust,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA OTSUSE:

Artikkel 1

1. Liit annab Gruusiale maksimaalselt 46 miljonit eurot makromajanduslikku finantsabi, et toetada Gruusia majanduslikku stabiliseerumist ning katta maksebilansi vajadusi, nagu

need on kindlaks määratud IMFi käimasolevas programmis. Nimetatud maksimumsummast antakse kuni 23 miljonit eurot toetusena ja kuni 23 miljonit eurot laenuna. Liidu makromajandusliku finantsabi väljamaksmine eeldab, et eelarvepädevad institutsioonid kiidavad 2013. aasta eelarve heaks.

2. Liidu makromajandusliku finantsabi laenukomponendi rahastamiseks volitatakse komisjoni vajalikud vahendid liidu nimel laenama. Laenu maksimaalne tähtaeg on 15 aastat.

3. Liidu makromajandusliku finantsabi väljamaksmist korraldab komisjon kooskõlas IMFi ja Gruusia vahel sõlmitud kokkulepete või ühiste arusaamadega ning ELi ja Gruusia partnerlus- ja koostöölepingus sätestatud peamiste põhimõtete ja eesmärkidega. Komisjon teavitab liidu makromajandusliku finantsabi haldamise arengutest korrapäraselt Euroopa Parlamenti ning majandus- ja rahanduskomiteed ning esitab neile asjakohased dokumendid.

4. Liidu makromajanduslikku finantsabi on võimalik saada kahe aasta ja kuue kuu pikkuse ajavahemiku jooksul alates esimesest päevast pärast artikli 2 lõikes 1 osutatud vastastikuse mõistmise memorandumi jõustumist.

Artikkel 2

1. Komisjon võtab kooskõlas artikli 6 lõikes 2 osutatud nõuandemenetlusega vastu vastastikuse mõistmise memorandumi, milles sätestatakse liidu makromajandusliku finantsabi andmisega seotud majanduspoliitilised ja finantstingimused, sealhulgas nende täitmise ajakava. Vastastikuse mõistmise memorandumis sätestatud majanduspoliitilised ja finantstingimused on kooskõlas artikli 1 lõikes 3 osutatud kokkulepete ja ühiste arusaamadega. Nende tingimuste eesmärk on eelkõige suurendada liidu makromajandusliku finantsabi ja sealhulgas Gruusia riigi rahanduse juhtimise tõhusust ja läbipaistvust ning sellega seotud aruandekohustusi. Kõnealuste eesmärkide saavutamisel tehtavate edusammude üle teostab komisjon korrapäraselt järelevalvet. Liidu makromajandusliku finantsabi üksikasjalikud finantstingimused sätestatakse toetuslepingus ja laenulepingus, mille komisjon ja Gruusia ametiasutused sõlmivad.

2. Liidu makromajandusliku finantsabi rakendamise ajal kontrollib komisjon abi seisukohast oluliste Gruusia finantseeskirjade, haldusmenetluste ning sise- ja väliskontrollimehhanismide usaldusväärsust ning samuti Gruusia-poolset kinnipidamist kokkulepitud ajakavast.

3. Komisjon kontrollib korrapäraselt Gruusia majanduspoliitika sobivust liidu makromajandusliku finantsabi eesmärkidega ning kokkulepitud majanduspoliitiliste tingimuste rahuldavat täitmist. Selleks teeb komisjon tihedat koostööd IMFi ja Maailmapangaga ning vajaduse korral majandus- ja rahanduskomiteega.

Artikkel 3

1. Kui lõikes 2 ei ole sätestatud teisiti, teeb komisjon liidu makromajandusliku finantsabi kättesaadavaks kahes osas, millest

⁽¹⁾ ELT L 55, 28.2.2011, lk 13.

mõlemad sisaldavad toetus- ja laenukomponenti. Mõlema osamakse suurus määratakse kindlaks vastastikuse mõistmise memorandumis.

2. Komisjoni teeb otsuse osamaksed välja maksta eeldusel, et vastastikuse mõistmise memorandumis kokku lepitud majanduspoliitilised ja finantstingimused on rahuldavalt täidetud. Teine osamakse tehakse kõige varem kolm kuud pärast esimese osamakse tegemist.

3. Liidu vahendid makstakse Gruusia Keskpanka. Vastavalt vastastikuse mõistmise memorandumis kokkulepitavatele tingimustele ja sealhulgas eeldusel, et täiendav eelarve rahastamise vajadus leiab kinnitust, võib liidu vahendid maksta Gruusia riigikassasse, keda käsitatakse lõppabisajana.

Artikkel 4

1. Liidu makromajandusliku finantsabi laenukomponendiga seotud laenuvõtmis- ja laenuandmistehingud tehakse eurodes sama väärtuspäevaga ning need ei too liidu jaoks mingil viisil kaasa laenutähtaegade muutumist, valuuta- või intressimäärariske ega muid kommertsriske.

2. Komisjon võtab Gruusia taotluse korral vajalikke meetmeid, et tagada laenulepingu tingimustesse varasema tagasimaksmise klausli lisamine ning vastava klausli lisamine ka komisjoni laenuvõtmise tehingute tingimustesse.

3. Kui asjaolud võimaldavad laenu intressimäära parandamist ja Gruusia taotluse korral võib komisjon oma esialgse laenu täielikult või osaliselt refinantseerida või asjaomased finantstingimused ümberkorraldada. Refinantseerimine ja tingimuste ümberkorraldamine toimub kooskõlas lõikes 1 sätestatud tingimustega ega põhjusta võetud laenu keskmise kestuse pikenedamist ega refinantseerimise või tingimuste ümberkorraldamise kuupäevaks laekumata põhisumma suurenemist.

4. Gruusia kannab kõik liidu kulud seoses käesoleva otsuse alusel laenu võtmise ja andmise tehingutega.

5. Komisjon teavitab lõigetes 2 ja 3 osutatud tehingute edenemisest Euroopa Parlamenti ning majandus- ja rahanduskomiteed.

Artikkel 5

Liidu makromajandusliku finantsabi rakendamine toimub vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu 25. oktoobri 2012. aasta määrusele (EL, Euratom) nr 966/2012, mis käsitleb

Euroopa Liidu üldeelarve suhtes kohaldatavaid finantseeskirju⁽¹⁾ ja selle rakenduseeskirjadele⁽²⁾. Gruusia ametiasutustega kokkulepitavas vastastikuse mõistmise memorandumis, laenulepingus ja toetuslepingus sätestatakse spetsiaalsed meetmed pettuse, korrupsiooni ja mis tahes muude rikkumiste ärahoidmiseks ja tõkestamiseks seoses liidu makromajandusliku finantsabiga. Selleks et tagada rahaliste vahendite haldamise ja väljamaksmise parem läbipaistvus, nähakse vastastikuse mõistmise memorandumis, laenulepingus ja toetuslepingus ühtlasi ette komisjoni, sealhulgas Euroopa Pettuste vastase Ameti kontrollitegevus, sealhulgas õigus teostada kohapealseid kontrollid ja inspekteerimisi. Samuti nähakse nendes dokumentides ette Euroopa Kontrollikoja võimalus viia läbi auditeid, sealhulgas vajaduse korral kohapealseid auditeid.

Artikkel 6

1. Komisjoni abistab komitee. Nimetatud komitee on komitee määruse (EL) nr 182/2011 tähenduses.

2. Käesolevale lõikele viitamisel kohaldatakse määruse (EL) nr 182/2011 artiklit 4.

Artikkel 7

1. Komisjon esitab Euroopa Parlamendile ja nõukogule iga aasta 30. juuniks aruande käesoleva otsuse rakendamise kohta eelnenud aastal ja hinnangu sellele. Aruandes käsitletakse seoseid vastastikuse mõistmise memorandumis sätestatud majanduspoliitiliste ja finantstingimuste, Gruusia aktuaalsete majandus- ja eelarvetulemuste ning komisjoni otsuste vahel liidu makromajandusliku finantsabi osamaksed välja maksta.

2. Komisjon esitab Euroopa Parlamendile ja nõukogule hiljemalt kaks aastat pärast artikli 1 lõikes 4 osutatud abiperioodi lõppu järeelhindamisaruande.

Artikkel 8

Käesolev otsus jõustub selle Euroopa Liidu Teatajas avaldamise päeval.

Brüssel, 12. august 2013

Euroopa Parlamendi nimel

president

M. SCHULZ

Nõukogu nimel

eesistuja

L. LINKEVIČIUS

⁽¹⁾ ELT L 298, 26.10.2012, lk 1.

⁽²⁾ Komisjoni 29. oktoobri 2012. aasta delegeeritud määrus (EL) nr 1268/2012, mis käsitleb määruse (EL, Euratom) nr 966/2012 kohaldamise eeskirju (ELT L 362, 31.12.2012, lk 1).

Euroopa Parlamendi ja nõukogu ühisdeklaratsioon, mis võeti vastu koos otsusega anda Gruusiale täiendavat makromajanduslikku finantsabi

Euroopa Parlament ja nõukogu

- nõustuvad, et otsust anda Gruusiale täiendavat makromajanduslikku finantsabi tuleks näha laiemas kontekstis, milleks on vajadus kujundada välja raamistik, mille abil tagada kolmandatele riikidele makromajandusliku finantsabi andmise otsuste usaldusvärsus ja tõhusus;
- nõustuvad, et makromajandusliku finantsabi andmist käsitlevate tulevaste otsuste vastuvõtmine peaks põhinema alltoodud põhjendustel ja põhimõtetel, mis on juhiseks liidu makromajandusliku finantsabi andmisel abikõlblikele kolmandatele riikidele ja territooriumidele, ilma et seejuures piirataks seadusandlikku algatusõigust ja neid põhjendusi ja põhimõtteid kajastava tulevase õigusakti võimalikku juriidilist vormi;
- kohustuvad võtma neid põhjendusi ja põhimõtteid liidu makromajandusliku finantsabi andmist käsitlevate tulevaste üksikotsuste puhul täielikult arvesse.

OSA A – PÕHJENDUSED

- (1) Euroopa Liit annab kolmandatele riikidele olulisel määral majanduslikku, finants- ja tehnilist abi. Liidu makromajanduslik finantsabi („makromajanduslik finantsabi“) on osutunud sellist abi saavate riikide ja territooriumide jaoks („abisajaad“) tõhusaks majandusliku stabiilsuse saavutamise ja struktuurireformide toetamise vahendiks. Kooskõlas oma üldise poliitikaga kandidaatriikide, potentsiaalsete kandidaatriikide ja naabruspoliitikaga hõlmatud riikide suhtes peaks Euroopa Liidul olema võimalik anda neile riikidele makromajanduslikku finantsabi eesmärgiga luua ühine stabiilsuse, julgeoleku ja heaolu piirkond.
- (2) Makromajandusliku finantsabi andmine peaks põhinema Euroopa Parlamendi ja nõukogu ühekordsetel riigipõhistel otsustel. Käesolevate põhimõtete eesmärk on tõhustada ja parandada selliste otsuste tegemist ja rakendamist, tugevdada makromajandusliku finantsabi andmise poliitiliste eeltingimuste täitmist abisaajariikides ning suurendada kõnealuse abi läbipaistvust ja demokraatlikku järelevalvet.
- (3) Euroopa Parlament nõudis oma 3. juuni 2003. aasta resolutsioonis kolmandatele riikidele antava makromajandusliku finantsabi rakendamise kohta makromajandusliku finantsabi raammääruse kehtestamist, et kiirendada otsustamisprotsessi ja luua asjaomase rahastamisvahendi kasutamiseks ametlik ja läbipaistev kord.
- (4) Nõukogu kehtestas oma 8. oktoobri 2002. aasta järeldustes kriteeriumid (nn Genvali kriteeriumid), millest makromajandusliku finantsabi tehingute puhul juhinduda. Neid kriteeriume, muu hulgas asjakohase abi liigi (laen, toetus või nende kombinatsioon) määramise kriteeriume, tuleks aga ajakohastada ja täpsustada.
- (5) Nende põhimõtete alusel peaks liidul olema võimalik anda kiiret makromajanduslikku finantsabi, eelkõige viivitamatut tegutsemist nõudvate asjaolude korral, ning suurendada makromajandusliku finantsabi kasutamisel kohaldatavate kriteeriumide selgust ja läbipaistvust.
- (6) Komisjon peaks tagama makromajandusliku finantsabi kooskõlastatuse välistegevuse eri valdkondade peamiste põhimõtete, eesmärkide ja meetmetega ning liidu muude asjaomaste poliitikavaldkondadega.
- (7) Makromajandusliku finantsabi andmisega tuleks toetada liidu välispoliitikat. Komisjoni talitused ja Euroopa välisteenistus peaksid tegema makromajandusliku finantsabi andmise käigus tihedat koostööd, et kooskõlastada liidu välispoliitikat ja tagada selle järjepidevus.
- (8) Makromajandusliku finantsabiga peaks toetama abisaajate pühendumist liiduga ühistele väärtustele, sealhulgas demokraatialle, õigusriigi põhimõtte järgimisele, heale valitsemistavale, inimõiguste austamisele, säästvatele arengule ja vaesuse vähendamisele, aga ka avatud, eeskirju järgiva ja õiglase kaubanduse põhimõtetele.

- (9) Makromajandusliku finantsabi andmise eeltingimuseks peaks olema see, et abikõlblik riik järgib tõhusaid demokraatlikke mehhanisme, nagu parlamentaarne mitmeparteisüsteem ja õigusriigi põhimõte, ning tagab inimõiguste austamise. Komisjon peaks nende eeltingimuste täitmist korrapäraselt jälgima.
- (10) Makromajandusliku finantsabi andmise riigipõhise otsuse konkreetne eesmärk peaks olema muu hulgas abisaajariigi rahanduse juhtimise tõhususe, läbipaistvuse ja usaldusväarsuse suurendamine. Komisjon peaks nende eesmärkide saavutamist korrapäraselt jälgima.
- (11) Makromajandusliku finantsabi eesmärk peaks olema toetada jätkusuutliku välisrahastamise taastamist kolmandates riikides ja territooriumidel, kus on välisvaluuta lisavajadusest tingitult raskusi välisrahastusega. Makromajandusliku finantsabi raames ei tohiks anda korrapäraselt finantsabi ning selle esmane eesmärk ei tohiks olla abisaajate majandusliku või sotsiaalse arengu toetamine.
- (12) Makromajanduslik finantsabi peaks täiendama Rahvusvahelise Valuutafondi ja muude mitmepoolsete finantseerimisasutuste antavat abi ning koormus peaks liidu ja muude rahastajate vahel jagunema õiglaselt. Makromajandusliku finantsabiga tuleks tagada liidu osalemisest tingitud lisandväärtus.
- (13) Selleks et tagada makromajandusliku finantsabiga seotud liidu finantshuvide tõhus kaitse, peaksid abisaajad võtma asjakohased meetmed kõnealuse abiga seotud pettuste, korrupsiooni ja muude rikkumiste ärahoidmiseks ja tõkestamiseks, samuti tuleks ette näha tingimus, et abi kasutamist kontrollib komisjon ja auditeerib kontrollikoda.
- (14) Vastastikuse mõistmise memorandumite vastuvõtmise kord tuleks valida vastavalt määruses (EL) nr 182/2011 sätestatud kriteeriumidele. Sellega seoses tuleks üldjuhul kasutada nõuandemenetlust, kuid arvestades B-osas sätestatud lävendit ületavate tehingute võimalikku suurt mõju, on asjakohane kasutada nende puhul kontrollimenetlust.

OSA B – PÕHIMÕTTED

1. Abi eesmärk

- a) Makromajanduslik finantsabi peaks olema erandlik rahastamisvahend, millega antakse abikõlblikele kolmandatele riikidele ja territooriumidele sidumata ja mittesihotstarbelist maksebilansi toetust. Selle eesmärk peaks olema taastada nende abikõlblike riikide ja territooriumide jätkusuutlik välisrahastamine, kel on välisrahastusega raskusi. Sellega peaks kaasnema sellise poliitilise programmi rakendamine, mis hõlmaks programmitöö perioodil maksebilansi olukorra parandamiseks võetavaid tugevaid kohandamis- ja struktuurireformimeetmeid, ning asjaomaste lepingute ja programmide tugevam rakendamine liidus.
- b) Makromajandusliku finantsabi andmise tingimuseks peaks olema see, et komisjon teeb koos mitmepoolsete finantseerimisasutustega eelnevalt kindlaks, et riigil on pärast Rahvusvahelise Valuutafondi ja teiste mitmepoolsete institutsioonide poolset vahendite eraldamist endiselt suur ja püsiv vajadus välisrahastuse järele, kuigi asjaomane riik või territoorium on juba rakendanud jõulisi majanduse stabiliseerimis- ja reformikavasid.
- c) Makromajanduslik finantsabi peaks olema põhimõtteliselt lühiajaline ning selle andmine tuleks lõpetada kohe, kui olukord välisrahastuse osas on stabiliseerunud.

2. Abikõlblikud riigid ja territooriumid

Makromajanduslikku finantsabi võivad saada järgmised abikõlblikud kolmandad riigid ja territooriumid:

- kandidaatriigid ja potentsiaalsed kandidaatriigid;
- Euroopa naabruspoliitikaga hõlmatud riigid ja territooriumid;
- erandkorras ja nõuetekohaselt põhjendatud juhtudel muud kolmandad riigid, kellest sõltub kogu piirkonna stabiilsuse tagamine, kes on liidu jaoks strateegiliselt olulised ning kes asuvad geograafiliselt liidu naabruses ja jagavad liidu poliitilisi ja majanduslikke seisukohti.

3. Abi vorm

- a) Makromajanduslikku finantsabi tuleks üldjoontes anda laenuna. Erandkorras võib abi anda ka toetusena või toetuse ja laenu kombinatsioonina. Toetuse asjakohase osa kindlaksmääramisel peaks komisjon oma ettepanekut koostades arvestama võimaliku abisaaja majandusarengut, mille mõõtmisel lähtutakse sissetulekust elaniku kohta ning vaesuse määrast, samuti abisaaja tagasimaksevõimet, mille puhul lähtutakse võla jätkusuutlikkuse analüüsist. Samal ajal tuleks tagada, et koormus jaguneks liidu ja muude rahastajate vahel õiglaselt. Seetõttu peaks komisjon arvesse võtma ka seda, mil määral kohaldavad rahvusvahelised finantseerimisasutused ja muud rahastajad kõnealusele riigile soodustingimusi.
- b) Kui makromajanduslikku finantsabi antakse laenuna, tuleks komisjonile anda volitused laenata vajalikud rahalised vahendid liidu nimel kapitaliturgudelt või finantseerimisasutustelt ning laenata need seejärel edasi abisaajale.
- c) Laenu võtmise ja andmise tehingud tuleks teostada eurodes, kasutades samu väärtuspäevi, ning need tehingud ei tohiks liidu jaoks kaasa tuua laenu tähtaegade muutumist ega mis tahes valuuta- või intressiriski.
- d) Abisaaja peaks kandma kõik laenutehingutega seotud liidu kulud.
- e) Abisaaja taotluse korral ja juhul, kui asjaolud võimaldavad laenu intressimäära vähendamist, võib komisjon otsustada esialgse laenu täielikult või osaliselt refinantseerida või vastavad finantstingimused restruktureerida. Refinantseerimine ja restruktureerimine peaksid toimuma kooskõlas punkti 3 alapunktis d sätestatud tingimustega ega tohiks põhjustada laenu keskmise tagasimaksetähtaja pikenemist ega refinantseerimise või restruktureerimise kuupäevaks laekumata põhisumma suurenemist.

4. Finantssätted

- a) Toetusena antava makromajandusliku finantsabi suurus peaks olema kooskõlas mitmeaastases finantsraamistikus sätestatud eelarveassigneeringutega.
- b) Laenu vormis antav makromajanduslik finantsabi tuleks eraldada vastavalt määrusele välistegevuse tagatisfondi asutamise kohta. Eraldiste suurus peaks olema kooskõlas mitmeaastases finantsraamistikus sätestatud eelarveassigneeringutega.
- c) Eelarvepädevad institutsioonid peaksid kinnitama iga-aastased assigneeringud mitmeaastase finantsraamistiku piires.

5. Abi suurus

- a) Abi suuruse kindlaksmääramisel tuleks lähtuda abikõlbliku riigi või territooriumi välisrahastamise vajadusest ning arvesse tuleks võtta ka riigi või territooriumi suutlikkust finantseerida end omavahenditest, eelkõige tema käsutuses olevatest rahvusvahelistest reservidest. Need rahastamisvajadused peaks kindlaks määrama komisjon koostöös rahvusvaheliste finantseerimisasutustega, võttes aluseks täielikud kvantitatiivsed hinnangud ja läbipaistvad tõendavad dokumendid. Eelkõige peaks komisjon lähtuma Rahvusvahelise Valuutafondi poolt asjakohase riigi või territooriumi kohta koostatud viimastest maksebilansi prognoosidest ning võtma arvesse mitmepoolsete rahastajate eeldatavat rahalist panust, aga ka abikõlblikus riigis või asjaomasel territooriumil juba kasutatavaid liidu muid välisrahastamisvahendeid.
- b) Komisjoni dokumendid peaksid sisaldama teavet ka välisvaluutareservide prognoositava suuruse kohta ilma makromajandusliku finantsabita – seda tuleks võrrelda piisavaks peetava tasemega ning mõõtmisel tuleks tugineda sellistele asjakohastele näitajatele nagu abisaajariigi reservide ja lühiajalise välisvõla suhe ning reservide ja impordi suhe.
- c) Makromajandusliku finantsabi suuruse kindlaksmääramisel tuleks arvesse võtta vajadust tagada koormuse õiglane jagunemine liidu ja muude rahastajate vahel, samuti tuleks arvestada liidu osalemisega saavutatavat lisandväärtust.

- d) Kui abisaaja rahastamisvajadus väheneb makromajandusliku finantsabi väljamaksete perioodil olulisel määral (võrreldes algsete prognoosidega), peaks komisjon vähendama antava abi summat või peatama või tühistama abi andmise, kasutades nõuandemenetlust juhul, kui abi suurus on maksimaalselt 90 miljonit eurot, ning kontrollimenetlust, kui abi suurus ületab 90 miljonit eurot.

6. Tingimused

- a) Makromajandusliku finantsabi andmise eeltingimuseks peaks olema see, et abikõlblik riik või -territoorium järgib tulemuslikke demokraatlikke mehhanisme, sh parlamentaarne mitmeparteisüsteem ja õigusriigi põhimõte, ning tagab inimõiguste austamise. Komisjon peaks esitama selle tingimuse täitmise kohta üldsusele kättesaadava hinnangu⁽¹⁾ ning jälgima tingimuse täitmist kogu makromajandusliku finantsabi andmise perioodi jooksul. Selle punkti kohaldamine peaks olema kooskõlas otsusega, millega määratakse kindlaks Euroopa välisteenistuse korraldus ja toimimine.

- b) Makromajandusliku finantsabi andmise tingimuseks peaks olema ka mitte-ennetav krediitkõkkulepe abikõlbliku riigi või territooriumi ja Rahvusvahelise Valuutafondi vahel, kusjuures see peab vastama järgmistele tingimustele:

— kokkuleppe eesmärk on leevendada lühiajalisi maksebilansi raskusi, mis on ühtlasi kooskõlas makromajandusliku finantsabi andmise eesmärgiga;

— rakendatakse jõulisi kohandamisemeetmeid, mis on kooskõlas punkti 1 alapunktis a määratletud makromajandusliku finantsabi eesmärkidega.

- c) Abi väljamaksed peaksid sõltuma Rahvusvahelise Valuutafondi poolt heaks kiidetud poliitilise programmi jätkuvast rahuldavast elluviimisest ning käesoleva punkti alapunktis a osutatud eeltingimuse täitmisest. Samuti peaks abisaaja rakendama teatava ajavahemiku jooksul mitmeid täpselt kindlaks määratud ning struktuurireformidele ja usaldusväärsele avaliku sektori finantsjuhtimisele keskenduvaid majanduspoliitilisi meetmeid, mis lepivad kokku komisjoni ja abisaaja vahel ning sätestatakse vastastikuse mõistmise memorandumis.

- d) Pidades silmas vajadust kaitsta liidu finantsshuve ja parandada abisaajariikide või -territooriumide juhtimist, peaks vastastikuse mõistmise memorandum hõlmama meetmeid, mille eesmärk on riigi rahanduse juhtimissüsteemide tõhususe, läbipaistvuse ja usaldusvärsuse suurendamine.

- e) Poliitikameetmete väljatöötamisel tuleks nõuetekohaselt arvestada ka turgude vastastikusel avamisel tehtavaid edusamme, eeskirjadel põhineva ja õiglase kaubanduse arengut ning liidu välispoliitika muid prioriteete.

- f) Poliitikameetmed peaksid olema kooskõlas liidu ja abisaaja vahel sõlmitud kehtivate partnerlus-, koostöö- või assotsieerimislepingutega ning makromajanduslike kohandamis- ja struktuurireformikavadega, mida abisaaja rakendab Rahvusvahelise Valuutafondi toel.

7. Menetlus

- a) Makromajanduslikku finantsabi sooviv riik või territoorium esitab selleks komisjonile kirjaliku taotluse. Komisjon kontrollib, kas punktides 1, 2, 4 ja 6 esitatud tingimused on täidetud, ning võib seejärel teha ettepaneku võtta vastu Euroopa Parlamendi ja nõukogu otsus.

- b) Laenuandmise otsuses tuleks täpsustada makromajandusliku finantsabi suurus, laenu keskmine maksimaalne tagasimaksetähtaeg ja osamaksete maksimaalne arv. Kui otsus hõlmab toetust, tuleks täpsustada ka toetuse suurus ning maksimaalne osamaksete arv. Toetuse andmise otsusega peaks kaasnema ka toetuse (või osalise toetuse) andmise põhjendus. Nii laenu kui ka toetuse andmise korral tuleks kindlaks määrata makromajandusliku finantsabi andmise ajavahemik. Reeglina ei ületa see ajavahemik kolme aastat. Kui komisjon teeb ettepaneku võtta vastu uus makromajandusliku finantsabi andmise otsus, peaks ta esitama punkti 12 alapunktis c osutatud teabe.

⁽¹⁾ See hinnang põhineb aastaaruandel, milles käsitletakse inimõigusi ja demokraatiat kogu maailmas ning mille esitamise kohustus nähti ette ELi inimõiguste ja demokraatia strateegilises raamistikus ja tegevuskavas (nõukogu 25. juuni 2012. aasta järeldused inimõiguste ja demokraatia kohta).

- c) Makromajandusliku finantsabi andmise otsuse vastuvõtmise järel peaks komisjon leppima abisaajaga vastastikuse mõistmise memorandumis kokku poliitikameetmetes, millele on osutatud punkti 6 alapunktides c, d, e ja f, kasutades nõuandemenetlust juhul, kui abi suurus on maksimaalselt 90 miljonit eurot, ning kontrollimenetlust, kui abi suurus ületab 90 miljonit eurot.
- d) Pärast makromajandusliku finantsabi andmise otsuse vastuvõtmist peaks komisjon leppima abisaajaga kokku abi üksikasjalikud finantstingimused. Need üksikasjalikud finantstingimused sätestatakse toetus- või laenulepingus.
- e) Komisjon peaks teavitama Euroopa Parlamenti ja nõukogu konkreetsele riigile antava abiga, sh abi väljamaksetega, seotud arengutest ning esitama nendele institutsioonidele õigeaegselt asjakohased dokumendid.
8. Rakendamine ja finantsjuhtimine
- a) Komisjon peaks rakendama makromajanduslikku finantsabi vastavalt liidu finantseeskirjadele.
- b) Makromajandusliku finantsabi rakendamisel tuleks kasutada otsest tsentraliseeritud haldamist.
- c) Eelarvelised kulukohustused tuleks võtta käesoleva punktiga kooskõlas tehtud komisjoni otsuste alusel. Kui makromajanduslikku finantsabi antakse mitme eelarveaasta jooksul, võib selle eelarvelised kulukohustused jagada iga-aastasteks osamakseteks.
9. Abi väljamaksmine
- a) Makromajandusliku finantsabi väljamaksed tuleks teha abisaaja keskpangale.
- b) Makromajanduslik finantsabi tuleks välja maksta järjestikuste maksetena, mis sõltuvad punkti 6 alapunktis a osutatud eeltingimuse ja punkti 6 alapunktides b ja c osutatud tingimuste täitmisest.
- c) Komisjon peaks korrapärase ajavahemike järel kontrollima, et punkti 6 alapunktides b ja c osutatud tingimused on jätkuvalt täidetud.
- d) Kui punkti 6 alapunktis a osutatud eeltingimust ja punkti 6 alapunktides b ja c osutatud tingimusi ei täideta, peaks komisjon makromajandusliku finantsabi väljamaksed ajutiselt peatama või tühistama. Sellisel juhul peaks komisjon esitama Euroopa Parlamendile ja nõukogule peatamise või tühistamise põhjendused.
10. Toetusmeetmed
- Liidu eelarvevahendeid võib kasutada makromajandusliku finantsabi rakendamiseks vajalike kulude katteks.
11. Liidu finantshuvide kaitse
- a) Kõigis riigipõhiste otsuste põhjal sõlmitud lepingutes peaksid sisalduma sätted, millega tagatakse, et abisaajad kontrollivad korrapäraselt liidu eelarvest eraldatud vahendite nõuetekohast kasutamist, võtavad asjakohaseid meetmeid rikkumiste ja pettuste ärahoidmiseks ning vajaduse korral ka õiguslike meetmeid, et nõuda tagasi kõik riigipõhise otsuse alusel antud ebaseaduslikult omastatud rahalised vahendid.
- b) Riigipõhiste otsuste põhjal sõlmitud lepingutes tuleks ette näha liidu finantshuvide kaitse vastavalt liidu asjaomastele õigusaktidele, eelkõige seoses pettuste, korruptsioonijuhtude ja muude rikkumistega.
- c) Punkti 6 alapunktis c osutatud vastastikuse mõistmise memorandumiga tuleks komisjonile ja kontrollikojaile anda selgesõnaliselt õigus teostada makromajandusliku finantsabi andmise perioodil ja selle järel auditeid, sealhulgas dokumentide auditeid ja kohapealseid auditeid (näiteks tegevuse hindamine). Memorandumis tuleks samuti anda komisjonile või tema esindajatele selgesõnalisel volitused kohapealsete kontrollide ja uurimiste läbiviimiseks.

- d) Makromajandusliku finantsabi rakendamise ajal peaks komisjon viima läbi tegevuse hindamisi, et kontrollida abisaaja finantskorra, haldusmenetluste ning sise- ja väliskontrollimehhanismide usaldusväärsust, kui see on abi andmise seisukohast oluline.
- e) Riigipõhiste otsuste põhjal sõlmitud lepingutes tuleks sätestada, et liidul on õigus nõuda toetuse täielikku tagasimaksmist ja/või laenu ennetähtaegset tasumist, kui on kindlaks tehtud, et abisaaja on makromajandusliku finantsabi haldamise kontekstis olnud seotud mis tahes pettuse või korrupsioonijuhtumiga või mõne muu ebaseadusliku tegevusega, mis kahjustab liidu finantshuve.

12. Aastaruanne

- a) Komisjon peaks kontrollima makromajandusliku finantsabi kasutamisel tehtavaid edusamme ning peaks esitama selle kohta iga aasta 30. juuniks Euroopa Parlamendile ja nõukogule aastaruande.
- b) Aastaruandes tuleks hinnata abisaajate majanduslikku olukorda ja väljavaateid ning punkti 6 alapunktis c osutatud poliitikameetmete rakendamisel tehtud edusamme.
- c) Samuti tuleks aruandes esitada ajakohastatud teave laenuks ja toetusteks ette nähtud eelarvevahendite kohta, pidades silmas kavandatavaid tegevusi.

13. Hindamine

- a) Komisjon peaks saatma Euroopa Parlamendile ja nõukogule järelhindamise aruanded, milles hinnatakse makromajandusliku finantsabi viimatiste tehingute tulemusi ja tulemuslikkust, samuti seda, mil määral on need aidanud kaasa abi eesmärkide saavutamisele.
 - b) Komisjon peaks korrapäraselt ja vähemalt iga nelja aasta järel hindama makromajandusliku finantsabi andmist ning esitama Euroopa Parlamendile ja nõukogule selle kohta üksikasjaliku ülevaate. Sellise hindamise eesmärk peaks olema kontrollida, kas makromajandusliku finantsabi eesmärgid on täidetud ning kas makromajandusliku finantsabi tingimused, sh punkti 7 alapunktis c kehtestatud normid, on jätkuvalt täidetud, samuti peaks sellise hindamise eesmärk olema võimaldada komisjonil teha soovitusi tulevaste tehingute täiustamiseks. Ühtlasi peaks komisjon hindama makromajandusliku finantsabi andmisel Euroopa või mitmepoolsete finantseerimisasutustega tehtavat koostööd.
-